

לשבת קדש פרשת משפטים תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - י"ב

1. 'כנסה הבעל הראשון לחופה אע"פ שיש עדים שלא נסתרה, או שנסתרה ולא שהתה כדי ביאה, אין השני יכול לטעון טענת בתולים' מה למד מכך רבה? כנסה בחזקת בתולה ונמצאת בעולה, אינו מקח טעות, ומנה חייב לשלם.
 דחה רב אשי - יתכן שבתולה שנמצאת בעולה נחשב מקח טעות, ורק כשכנסה הראשון אינה נחשבת בחזקת בתולה ואינו מקח טעות.
 עוד נתבאר - ברייתא זו עוסקת כשקידש ובעל לאלתר ולכן לא חוששים שיזנתה תחתיו.
 [הגמרא מביאה עוד גירסא שרבה למד זאת ממשנתנו 'בתולה מן הנישואין' ורב אשי דחה כנ"ל. ולגירסא זו בברייתא רב אשי לא היה דוחה, כיון שהבעל יכול לומר לה שסמך על העדים.]
2. משנה - האוכל אצל חמיו ביהודה שלא בעדים אינו יכול לטעון טענת בתולים מפני שמתיוחד עמה. האם בכל מקום ביהודה? לא. היו מקומות ביהודה שלא היו נוהגים שאוכל עמה. [כפי שמוכח מתוך דברי רבי יהודה להלן.]
3. אלו דברים שנה רבי יהודה שהיו עושין ביהודה [בראשונה] ובגליל לא היו עושין כן?
 א. היו מייחדין את החתן ואת הכלה שעה אחת קודם כניסתו לחופה כדי שיהא לבו גס בה.
 ב. היו מעמידין להם שני שושבינין אחד לו ואחד לה כדי למשמש את החתן והכלה בכניסתו לחופה - לבדוק שלא ירמו זה את זה בענין הבתולים.
 ג. היו שושבינין ישנים בבית שחתן וכלה ישנים בה.
 עוד שנינו - ובמקומות שלא נהג כמנהג הזה אינו יכול לטעון טענת בתולים,
 לאביי הכוונה לדין א' ויש להגיה 'כל שנהג'. ולרבא הכוונה כל שלא נהג מנהג גליל בגליל אלא מנהג יהודה בגליל.
 לרב אשי: הכוונה לדין ב' ויש להגיה 'כל שלא מושמש'.
4. בית דין של כהנים היו גובין עבור כתובת בתולה בת כהן ארבע מאות זוז ולא מיחו בידם חכמים. כיצד נהגו לגבי אלמנה בת כהן? שנינו - כתובתה מנה כבת ישראל.
 אמנם ביאר רב אשי ששתי תקנות היו - בתחילה קיבלה מנה, אח"כ ראו שמזלזלים בהן כיון שכתובתן מועטת תיקנו להן מאתים, אח"כ ראו שפרשו מהן והעדיפו בסכום כזה בתולה בת ישראל, החזירו למנה.
5. האם יש אופן נוסף של כתובה בסכום מרובה?
 שמואל: אפי' משפחות המיוחסות בישראל אם רצו לעשות כדרך שהכהנים עושין, עושין.
 ונתחדש בברייתא - שאפילו בנישואי בת ישראל לכהן שיכול לומר לה שהוא מעלה אותה בדרגה, מ"מ רשאים לגבות ארבע מאות זוז.
6. הנושא את האשה ולא מצא לה בתולים היא אומרת ברי לי שמשארסתני נאנסתי ונסתחפה שדך, והוא אומר שמא נאנסת קודם שארסתין והיה מקחי מקח טעות. מה הדין?
 לרבן גמליאל ורבי אליעזר: נאמנת. לרבי יהושע: לא מפיה אנו חייין, אלא הרי זו בחזקת בעולה קודם שהתארסה והטעתו, עד שתביא ראיה לדבריה.
7. מנה לי בידך והלה אומר איני יודע, מה הדין?
 א. רב הונא ורב יהודה - חייב, 'ברי ושמא ברי עדיף'.
 ב. רב נחמן ורבי יוחנן - פטור, 'אוקי ממונא בחזקת מריה'.
 [רב הונא ורב יהודה סברו כשמואל שפסק ברי עדיף כר"ג להלן [יג], ואמר 'אף' במשנה הראשונה, ולא אומרים 'אוקי ממונא בחזקת מריה']
8. מדוע לא מוכרח שמחלוקת האמוראים בברי ושמא תלויה במחלוקת התנאים ב'משארסתני נאנסתי'?
 רב נחמן שפסק שאין מועיל טענת ברי להוציא ממון יכול להתאים עם ר"ג, והטעם שדווקא ב'משארסתני' שנאמנת:
 א. כיון שיש לה מגו שיכלה לטעון מוכת עץ אני ולפחות לא הייתה נפסלת לכהונה. ב. כיון שיש להעמידה על חזקת בתולה שהייתה בה מעיקרא. ובזה מתיישב שמצד אחד הלכה כרב נחמן בדיני, ומאידיך פסק שמואל כר"ג.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)